

Kaart 1: Wmo = meedoen

Achtergrondinformatie voor patiënten

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betekent voor gemeenten een andere manier van denken en doen. De Nederlandse gemeenten werken gezamenlijk aan de invulling van hun rol en de te bieden ondersteuning. Daarvoor hebben zij beschreven welke resultaten zij met de Wmo voor u willen bereiken.

Hier volgt een samenvatting. Voor de uitgebreide beschrijving verwijzen wij u naar de brochure '[Denken in resultaten](#)' die is gemaakt voor de gezamenlijke gemeenten.

Vier domeinen, acht resultaten

De gemeenten onderscheiden vier domeinen binnen de Wmo:

- Het voeren van een huishouden.
Daarmee is bedoeld dat u op de gebruikelijke wijze, dus met behulp van gebruikelijke huishoudelijke apparatuur uw huishouden kunt doen en gevaarlijke situaties (vallen, brand) en verwaarlozing worden voorkomen. Ook aanpassing van woningen hoort hiertoe. Dit eerste domein leidt tot de eerste 5 resultaten, die hieronder besproken worden;
- Het zich verplaatsen in, om en nabij de woning.
De gemeente compenseert u zodanig dat u normaal gebruik kunt maken van uw woning. Dit is het zesde resultaat;
- Het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.
De compensatie heeft tot doel dat uw mobiliteit in uw woonplaats geregeld is. Dit is het zevende resultaat;
- Het medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan.
De gemeente helpt u ook als u beperkingen ondervindt bij het contacten leggen en meedoen aan sociale activiteiten. Dit is het laatste resultaat.

De acht resultaten, die voortkomen uit de vier domeinen, zijn:

1. U kunt wonen in een schoon en leefbaar huis

Als het gaat om het voeren van een huishouden moet het resultaat zijn dat u kunt wonen in een huis dat schoon is. Zo moet u gebruik kunnen maken van een schone huiskamer, een schoon slaapvertrek, een schone keuken en een schone douche/toilet. Leefbaar staat voor opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Ondersteuning bij het schoonhouden hoeft niet altijd geboden te worden met een aantal uren huishoudelijke hulp per week. Ook een glazenwasser of schoonmaakbedrijf kan een deel van het werk doen. Als het te behalen resultaat 'een schoon huis' maar gerealiseerd wordt.

2. U kunt wonen in een voor u of het gezin geschikte woning

Dit resultaat gaat over noodzakelijke aanpassingen aan een woning. Het verwerven van een op zich geschikte woning, koop of huur, blijft uiteraard altijd een eigen verantwoordelijkheid. Ook als het gaat om een gewenste extra grote woning, of een tweede woning op het erf om mantelzorgtaken op zich te nemen bent u zelf aan zet. De gemeente moet het wel tot haar taak rekenen om in dit soort situaties bijvoorbeeld de verstrekking van een vergunning voor al dan niet tijdelijke huisvesting (kangoeroe woning) soepel te laten verlopen. De gemeente kan ook zorgen voor voldoende toegankelijke en aangepaste woningen. Dus drempelvrij indien een rollator noodzakelijk is bij het lopen. Brede deuren, een elektrische deuropener en vrij van drempels ook bij de voordeur, indien verplaatsen gebeurt met een rolstoel.

Dus van u mag een verantwoorde keuze voor een woning verwacht worden. Alleen als daaraan voldaan is, kan de gemeente gehouden worden aanpassingen aan de woning te realiseren. Maar ook hier gaat het om wat redelijkerwijs verwacht mag worden. Zo kan niet van een gemeente verlangd worden dat een lange oprit van een vrijstaand huis aangepast wordt voor rolstoelgebruik. Er moet steeds sprake zijn van een zorgvuldige afweging. Als u een traplift wilt als aanpassing van de woning en niet wilt verhuizen naar een ander huis, moet uitgebreid onderzoek plaatsvinden naar het 'waarom'. Daarbij gaat het om vragen als het belang van de eigen sociale omgeving, mogelijkheden voor mantelzorg en het risico op isolement na verhuizing (zelfs als dat maar 600 meter verderop is).

Het is niet de bedoeling het begrip geschikte woning zover op te rekken dat de gemeentelijke compensatieplicht ook het aanleggen van een rolstoel toegankelijk pad in de tuin zou behelzen, of het aanleggen van verhoogde plantenbakken. Ook het onderhoud van de tuin is expliciet uitgesloten. Dat houdt overigens niet in dat de gemeente niet kan bemiddelen voor een vrijwilliger, die het leuk vindt om de tuin te doen.

3. U kunt beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Met dit resultaat verplicht de gemeente zich om u zodanig te compenseren dat u voorzien bent van de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel. Ook toiletartikelen en schoonmaakartikelen moeten aanwezig zijn. Deze dagelijkse benodigdheden kunnen op vele manieren in huis komen. Ook hier speelt uw eigen verantwoordelijkheid een grote rol. Het eigen netwerk kan soms een oplossing bieden. Als het eigen netwerk zoals familie, vrienden en burens niet of onvoldoende kan helpen kan ondersteuning via de gemeente aan de orde zijn. Gebruik maken van een boodschappenservice kan dan een goede

oplossing zijn, waarbij wel wordt opgelet dat de supermarkt qua prijsbeleid bij u past.

Onder primaire levensbehoeften verstaan we ook de maaltijden. Ondersteuning betekent niet per definitie hulp bij het zelf bereiden van de maaltijden, ondersteuning betekent wel dat u de dagelijkse maaltijden kunt genieten. Daarbij wordt rekening gehouden met medische diëten. U en de gemeente komen gezamenlijk tot een redelijke oplossing, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een vorm van maaltijdservice in combinatie met de mogelijkheid van gezamenlijke maaltijden.

Voor hulp bij het zelf bereiden van maaltijden kan gezocht worden naar mogelijkheden van het vrijwilligerswerk. Zo kan het mogelijk worden om een aantal keren per maand met hulp van een vrijwilliger zelf een maaltijd te bereiden. Dit valt buiten de reikwijdte van de compensatieplicht.

4. U kunt beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding

De gemeente ondersteunt u als u beperkingen ondervindt bij het op orde houden van kleding (wassen en strijken). Dit kan als onderdeel van hulp bij het huishouden, maar de gemeente kan u ook een specifiek aanbod zoals een was- en strijkservice bieden.

Is het voor u een probleem om naar een kledingwinkel te gaan, en niemand in uw omgeving kan u daarbij helpen, dan kan de gemeente ondersteuning bieden. De wijze waarop deze ondersteuning wel wordt geboden is weer afhankelijk van de gezamenlijk door u en de gemeente bedachte oplossing, zoals een postorderbedrijf of vrijwillige inzet. Als mobiliteit het probleem is kan gedacht worden aan regelen van vervoer met een boodschappenbus.

5. U kunt thuis zorgen voor gezonde kinderen die tot het gezin behoren

Ouders die beperkingen ondervinden bij het voeren van een huishouden en daardoor niet kunnen zorgen voor hun gezonde kinderen, kunnen ondersteuning aanvragen. Als gezegd is compensatie bedoeld als ondersteuning bij het voeren van het huishouden, waaronder de dagelijkse, gebruikelijke zorg voor gezonde kinderen. Uitgangspunt is steeds dat ouders zelf verantwoordelijk zijn voor de zorg voor kinderen.

Ondersteuning via de Wmo is alleen afdwingbaar als beide ouders hun mogelijkheden volledig gebruiken en optimaal gebruik gemaakt wordt van voorzieningen als kinderopvang. Een ouder die bij de dagelijkse verzorging van eigen kind(eren) alleen beperkingen ondervindt op het gebied van mobiliteit en daardoor problemen heeft met begeleiden van een kind naar school of andere

activiteiten, mag compenserende maatregelen verwachten van de gemeente. Voor opvoedingsondersteuning en zorg voor niet gezonde kinderen zijn eerst andere voorzieningen mogelijk dan een beroep op de gemeentelijke Wmo.

6. U kunt zich verplaatsen in, om en nabij het huis

Met zich verplaatsen in huis bedoelen we dat u in staat bent de woonkamer, het slaapvertrek, het toilet, de douche en de keuken te bereiken en zich daar zodanig te kunnen redden dat normaal functioneren mogelijk is. Bij dit resultaat wordt compensatie geboden in de vorm van hulpmiddelen. Voorbeelden zijn een rolstoel voor verplaatsingen door de ruimte of van de ene naar de andere ruimte of naar buiten. Ook een tillift is een voorbeeld, deze maakt verplaatsingen van en naar bed en toilet mogelijk. De rol van de mantelzorger wordt daarbij in het oog gehouden.

In sommige situaties zijn hulpmiddelen nodig die door de mantelzorger of de professionele hulp gebruikt moeten worden bij de verzorging: de transferlift bijvoorbeeld. De gemeente moet rekening houden met de eisen die de hulpverlener daaraan – terecht – stelt.

7. U kunt zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Lag bij het vorige resultaat het accent op woning en de naaste woonomgeving, hier gaat het om de eigen woonplaats. U moet met een of ander vervoermiddel lokaal van a naar b kunnen gaan. Als de gebruikelijke eigen mogelijkheden zoals fiets, al dan niet elektrisch, scooter, brommer, auto, regulier openbaar vervoer niet te gebruiken zijn komt de gemeente in beeld.

De gemeente moet daarbij goed kijken naar uw persoonlijke situatie en uw vervoerprobleem. Waar wilt u heen, en wat moet misschien meegenomen worden? Als u bijvoorbeeld vooral met behulp van een scootmobiel uw talrijke vrienden en familieleden wilt kunnen bezoeken, ook al kunt u van het collectief vervoer gebruik maken, moet de gemeente die wens uitdrukkelijk meewegen. Eenvoudig afwijzen alleen omdat er geen medische belemmeringen zijn voor gebruik van het collectief vervoer kan niet meer. Dit kan ook betekenen dat het verlenen van een persoonsgebonden budget (pgb) de oplossing voor u is.

8. U heeft de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten

Hier is het doel met name op participatie gericht. U moet de kans krijgen aan activiteiten van uw keuze deel te nemen. In principe gaat het hierbij om activiteiten in de eigen gemeente. Als u in dit opzicht problemen ondervindt die u niet zelf kunt oplossen is de gemeente in principe aan zet. De gemeente hoeft

niet altijd via een eigen voorziening de helpende hand hoeft te bieden. Dat kan ook door met organisaties afspraken te maken over vervoer en toegankelijkheid. Als het alleen om financiële beletselen gaat zijn er de gebruikelijke gemeentelijke kortingsregelingen. Dan is de compensatieplicht van de Wmo niet aan de orde. In de praktijk is vaak sprake van een koppeling van vervoer en een sociale activiteit. Als vervoer gevraagd wordt moet gekeken worden wat het doel is en daar zal dan – binnen redelijke grenzen – rekening mee gehouden moeten worden.

Verder moet u op gezette tijden een religieuze bijeenkomst naar eigen keuze kunnen bijwonen. Ook buiten de stad.

Voor het bereiken van resultaten zijn ook andere organisaties als sportverenigingen en culturele organisaties nodig met hun uiteenlopende activiteiten voor de totale bevolking. Die moeten in principe openstaan voor iedereen.